

Πολύτιμα σύνολα κτερισμάτων και χάλκινα ξίφη απέδωσε η πρώτη φάση της ανασκαφικής έρευνας στην Τραπεζά Αιγαλείας

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Σαν σήμερα για να μην ξεχνιόμαστε... \(ιστορικά γεγονότα & Παγκόσμιες ημέρες\)](#)

Ολοκληρώθηκε η πρώτη περίοδος της φετινής ανασκαφικής έρευνας στο πλάτωμα της Τραπεζάς, οκτώ χιλιόμετρα νοτιοδυτικά του Αιγίου, φέρνοντας στο φως, μεταξύ άλλων, πολύτιμα σύνολα κτερισμάτων και χάλκινα ξίφη. Η θέση ταυτίζεται με τις Ρύπες, πόλη που άκμασε κατά τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους και μετείχε στον αποικισμό, ιδρύοντας τον Κρότωνα στη μεγάλη Ελλάδα.

Η ανασκαφή επικεντρώθηκε στην έρευνα της μυκηναϊκής νεκρόπολης, η οποία αναπτύσσεται στο νοτιοδυτικό πρηνές του πλατώματος και βρίσκεται πάνω στον αρχαίο δρόμο που οδηγούσε στην ακρόπολη των ιστορικών χρόνων. Οι τάφοι είναι θαλαμοειδείς, λαξευμένοι στο μαλακό αμμώδες υπέδαφος. Η χρήση τους ήταν πολύχρονη και εντατική, ήδη κατά την πρωτοανακτορική περίοδο του μυκηναϊκού κόσμου, παράλληλα δηλαδή με την ακμή των μεγάλων κέντρων των Μυκηνών, της Τίρυνθας και της Πύλου. Σημαντική επανάχρηση των τάφων χρονολογείται στον 12ο αιώνα π.Χ., όταν οι τάφοι ανοίχθηκαν εκ νέου και κατ' επανάληψη, αποτελώντας παράλληλα χώρο τέλεσης ταφικών εθίμων και σύνθετων τελετουργικών πρακτικών ως το τέλος της Εποχής του Χαλκού, κατά τον 11ο αιώνα π.Χ.

Η ανασκαφή στη νεκρόπολη αποδίδει πολύτιμα σύνολα κτερισμάτων αποτελούμενα από αγγεία, πλήθος σφραγιδολίθους και κάθε είδους χάντρες και ψήφους από ποικίλα υλικά - γυαλί, φαγεντιανή, χρυσό, κορνεόλη, ορεία κρύσταλλο - συνθέτοντας περιδέραια και περίτεχνα κοσμήματα, όπως και χρυσά περιάπτα σε σχήμα βουκράνων που παραπέμπουν στις εμπορικές σχέσεις με το ανατολικό Αιγαίο και την Κύπρο.

Ο θάλαμος του τάφου 8, σχήματος ορθογώνιου παραλληλόγραμμου, ο οποίος ερευνήθηκε φέτος, παρουσίασε μια σύνθετη στρωματογραφία. Στο πρώτο στρώμα ταφών του 12ου αι. π.Χ., ερευνήθηκαν τρεις ταφές κατά χώραν, κτερισμένες με ψευδόστομους αμφορείς. Τα οστά των παλαιότερων ταφών είχαν αφαιρεθεί και τοποθετηθεί με σεβασμό και μεγάλη προσοχή σε δύο επάλληλους σωρούς στην πίσω πλευρά του θαλάμου σε επαφή με τα τοιχώματα του τάφου. Στην κορυφή αυτών των ανακομιδών, τρία γραπτά πήλινα αλάβαστρα και ένας αμφορέας χρονολογούν αυτές τις πρώτες ταφές στην πρωτοανακτορική περίοδο (14ος αι. π.Χ.).

Μεταξύ των οστών και των κτερισμάτων που συνόδευαν αυτές τις παλαιότερες ταφές, χάντρες από γυαλί και κορναλίνη, πήλινο ειδώλιο αλόγου, είχε τοποθετηθεί και ένα εξαιρετικής διατήρησης χάλκινο ξίφος. Στη βάση του σωρού των οστών, βρέθηκαν, επίσης, τοποθετημένα δύο ακόμη ακέραια χάλκινα ξίφη, τα οποία σώζουν και μέρος των ξύλινων λαβών τους. Τα τρία ξίφη ανήκουν σε διαφορετικούς τύπους, Sandars D και E, και χρονολογούνται στην περίοδο ακμής της ανακτορικής περιόδου του μυκηναϊκού κόσμου. Η παρουσία αυτών των όπλων, όπως και οι μακρές λόγχες της ίδιας χρονολογικής περιόδου που βρέθηκαν κατά την ανασκαφή σε όμορους τάφους στη νεκρόπολη της Τραπεζάς, είναι ιδιαίτερα σημαντική. Τη διακρίνουν από τις άλλες νεκροπόλεις της Αχαΐας υπογραμμίζοντας την άμεση εξάρτηση της τοπικής κοινωνίας από τα ισχυρά ανακτορικά κέντρα. Τα όπλα αποτελούν προϊόντα των ανακτορικών εργαστηρίων, ίσως των Μυκηνών, συνάδοντας έτσι με το Έπος και τη μυθολογική παράδοση που μας παραδίδεται. Σύμφωνα με αυτή, η Αχαΐα ανήκε στο βασίλειο του Αγαμέμνονα και ο άνακτας των Μυκηνών συγκέντρωσε στο γειτονικό Αίγιο τους αξιολογότερους άνδρες προκειμένου να συσχεφθούν με ποιόν τρόπο πρέπει να γίνει η εκστρατεία εναντίον του κράτους το Πριάμου.

Δεν είναι ακόμη αρκετά σαφής η θέση του μυκηναϊκού οικισμού της Τραπεζάς. Πιθανώς, κατά τη διάρκεια του πρώιμου κύκλου χρήσης της νεκρόπολης, ο οικισμός βρισκόταν σε ένα ύψωμα, σε απόσταση περίπου 100 μέτρων νότια της Τραπεζάς. Φέτος, παράλληλα, με την έρευνα στη μυκηναϊκή νεκρόπολη, η ανασκαφή τμήματος του οικισμού, αποκάλυψε μέρος ενός κτιρίου, ίσως ενός

μεγάρου. Πρόκειται για μια ευρεία ορθογώνια αίθουσα με εστία στο κέντρο και χαρακτηριστική κεραμική που την χρονολογεί στον 17ο αι. π.Χ.

Τη συστηματική ανασκαφή στην Τραπεζά Αιγίου, αρχαίες Ρύπες, διευθύνει ο Δρ Ανδρέας Γ. Βόρδος, αρχαιολόγος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αχαΐας. Στο διεπιστημονικό πρόγραμμα της έρευνας της μυκηναϊκής νεκρόπολης και του προϊστορικού οικισμού, μετέχει η Καθηγήτρια της Αιγαιακής Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Udine Elisabetta Borgna με ομάδα φοιτητών των Πανεπιστημίων Udine, Τεργέστης και Βενετίας, καθώς και με μεταπτυχιακούς φοιτητές Ελληνικών Πανεπιστημίων.

Κύριος χορηγός της ανασκαφής στην Τραπεζά Αιγιαλείας, αρχαίες Ρύπες, αποτελεί το Ίδρυμα Α.Γ. Λεβέντη. Το έργο της ανασκαφής ενισχύει, επίσης, η Ολυμπία Οδός Α.Ε.

Πηγή φωτογραφίας: culture.gov.gr